

Ahmir Thompsonin soittotyylin analyysiä Game Theory -äänitteellä

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Pop/jazz-muusikon
suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
24.11.2010

Markus Malin

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Pop/jazzmusiikki		Suuntautumisvaihtoehto Pop/jazz-muusikko	
Tekijä Markus Malin			
Työn nimi Ahmir Thompsonin soittotyylin analyysiä Game Theory -äänitteellä			
Työn ohjaaja/ohjaajat Jukka Väisänen & Mikael Jakobsson			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 24.11.2010	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 30+1 (CD-liite)	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Opinnäytetyössä tutkittiin transkriptioitujen ja liitteenä olevalta CD:ltä kuultavien komppiesimerkkien avulla Ahmir "Questlove" Thompsonin soittotyylä The Roots -yhtyeen Game Theory -albumilla. Valintani kohdistui Thompsoniin, sillä hän on monia kiinnostava, persoonallinen ja innovatiivinen rumpali tämän päivän musiikkikentässä, ja olen itse tutustunut hänen soittoonsa sekä The Rootsin musiikkiin jo usean vuoden ajan.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli kertoa Ahmir Thompsonin historiasta ja urasta sekä valottaa esimerkein hänen soittotyylään ja musiikillisia ratkaisujaan. Tavoitteena oli saada aikaan myös hieman harjoitusmateriaalia hänen soitostaan kiinnostuneille rumpaleille ja tuoda esille hänen soittotyylinsä liittyviä piirteitä. Tutkimuksen kohteena olivat levyltä valitut kuusi kappaletta.</p> <p>Tutkimuskysymykseni ovat: (1) Minkälaisia komppeja Ahmir Thompson käyttää rumpujen toteutuksissa Game Theory – levyltä valituissa kappaleissa? (2) Miten soundeja on toteutettu? (3) Miten komppien rytmit ja iskut ovat suhteessa pulssiin ja millaista fraaseerausta niissä käytetään?</p> <p>Työssä analysoitiin transkriptiomateriaalia ja ääninäytteitä. Kaikki valitut kuusi kappaletta on käsitelty yksitellen ja niissä esiintyvistä kompeista on tehty transkriptiot. Näiden esimerkkien avulla on pyritty tuomaan esille Ahmir Thompsonin soitolle ominaisia piirteitä ja hänen musiikillisia ratkaisujaan. Tutkittavina osa-alueina olivat myös rytmien fraseeraus ja iskujen suhde pulssiin sekä soundilliset ratkaisut.</p> <p>Thompsonin soitto on verraten vähäeleistä ja siinä keskitytään perusasioihin ja svengiin. Hänen komppinsa ovat persoonallisia, innovatiivisia ja ennakkoluulottomia. Samaa linjaa hän toteuttaa usein myös tuotantoratkaisuissaan. Hän käsittelee mielellään soundeja paljon, usein jokaisen kappaleen erikseen vaatimalla tavalla. Vanhemman funkin ja muun mustan musiikin vaikutus ja perinne kuuluvat hänen soitossaan. Toisaalta Thompson ei myöskään kaihda kylmempiä ja nykyaikaisempia ratkaisuja soitossaan ja tuotannoissaan. Häntä voidaan siis pitää monipuolisena ja ennakkoluulottomana, uusia näkökulmia etsivänä muusikkona.</p>			
Teos/Esitys/Produktio			
Säilytyspaikka Metropolian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus			
Avainsanat Ahmir Thompson, Questlove, hiphop, rummut, fraaseeraus, groove, soundi			

Degree Programme in Pop/Jazz Music		Specialisation Music Performance
Author Markus Malin		
Title Analysing Ahmir Thompsons Playing Style on the Game Theory -Album		
Tutor(s) Jukka Väisänen M.Mus. / Mikael Jakobsson M.Mus.		
Type of Work Bachelor's Thesis	Date November 2010	Number of pages + appendices 30+1(CD)
<p>The purpose of this thesis was to analyse Ahmir "Questlove" Thompsons playing style on the <i>Game Theory</i> album by The Roots and introduce his personal background and career. This topic was chosen because he inspires many of us by his playing and is also a unique and innovative drummer in today's music scene. I have also been listening to his playing and music of The Roots for many years now.</p> <p>I narrowed down my analysis to six songs which I chose from the aforementioned album. The research questions in this thesis were: (1) What kind of drum grooves does Ahmir Thompson use in these songs chosen from the <i>Game Theory</i> album? (2) How have the sounds been created? (3) How are the rhythms and the beats in drum grooves related to the pulse and what kind of phrasing is being used? The main method of this study was writing transcriptions and listening to audio examples and analysing both of them.</p> <p>Thompson's playing is quite simple and groove oriented. His grooves are unique, innovative and non-stereotypical. His music production strategies are often similar. He likes to process sounds a lot and they are usually different depending on the song. Influences from older funk and other Afro-American music can be heard in his drumming. Otherwise Thompson does not hesitate to make more modern and colder decisions in music production. He may be considered as a versatile and open-minded musician, who keeps seeking for new perspectives.</p>		
Work / Performance / Project		
Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences /Metropolia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre		
Keywords Ahmir Thompson, Questlove, hip hop, drums, phrasing, groove, sound		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	2
1.1 Opinnäytetyön tavoitteet.....	3
1.2 Aineiston hankintamenetelmä.....	3
2 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ.....	4
2.1 Käsitteiden selityksiä.....	4
2.2 Rumpunotaatio.....	6
3 RUMPUSETTI.....	7
4 BIOGRAFIA.....	9
4.1 Esittely.....	10
4.2 Varhaiset vuodet.....	10
4.3 The Roots.....	11
4.4 Työskentely muiden artistien ja projektien parissa.....	13
4.5 Questloven saavutukset muodin saralla.....	15
5 TULOKSET.....	16
5.1 Hiphop-musiikissa usein käytettyjä komppeja.....	17
5.2 False Media.....	18
5.3 Game Theory.....	20
5.4 Don't Feel Right.....	21
5.5 In The Music.....	22
5.6 Here I Come.....	22
5.7 Long Time.....	24
5.8 Ahmir Thompsonin soittotyylin piirteitä.....	25
6 POHDINTA.....	27
LÄHTEET.....	29
LIITTEET.....	30

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena on esitellä amerikkalaisen rumpali/dj/tuottajan Ahmir Thompsonin soittotyyliä ja uraa. Käytän työssäni hänestä paikoitellen myös Questlove- tai Questlove- nimeä, koska hänet tunnetaan maailmalla vähintäänkin yhtä hyvin kyseisillä taiteilijanimillään, kuin syntymänimellään. Valitsin aiheen siksi, että olen ollut kiinnostunut hänen soitostaan ja musiikistaan jo vuosikymmenen ajan ja tästä syystä tutustunut hänen tekemisiinsä varsin laajalti. Olen myös kuullut hänen johtamaansa The Roots -yhtyettä useaan otteeseen eri festivaaleilla. Oma kiinnostus hiphoppia ja muuta mustaa musiikkia kohtaan on muiden musiikkityylien ohella myös varsin vahva, ja olen työskennellyt kyseisen tyyliuunnan parissa kohtalaisen paljon. Näin ollen uskon olevani kyvykäs arvioimaan Thompsonin soittotyyliä lähemmin.

Opinnäytetyötäni voisi luonnehtia katsaukseksi Ahmir Thompsonin soittotyyliin The Rootsin 2006 julkaistulla Game Theory -albumilla. Kyseinen äänite kuuluu mielestäni yhtyeen ehdottomasti parhaisiin albumikokonaisuuksiin ja sisältää myös paljon mielenkiintoisia soitannollisia ja tuotannollisia ratkaisuja. Tutkimuskohteena ovat kuusi levytä valitsemaani kappaletta. Valitsin juuri nämä kappaleet, koska niistä löytyneet komppiesimerkit ovat keskenään riittävän erilaisia ja niistä voi muodostaa jo kohtalaisen monipuolisen käsityksen Thompsonin tyylistä. Tarkoituksena on koota tietoa, josta voisi olla hyötyä Questlove -tyyppisestä soitosta kiinnostuneille rumpaleille, sekä mahdollisesti myös tuottajille ja muille muusikoille. Transkriptioiden tarkoituksena on avata komppimaailmaa luettavaan muotoon ja olla apuna harjoittelussa myös itselleni.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena ei ole luoda kattavaa kokonaiskuvaa Ahmir Thompsonin soittotyylistä, vaan keskittyä pelkästään edellä mainittuun Game Theory -albumiin. Toivoisinkin, että työni innoittamana moni haluaisi tutustua kyseisen rumpalin diskografiaan laajemminkin. Transkriptiot olen itse tehnyt. Lisäksi olen yhden kappaleen kohdalla käyttänyt soiton analysointiin Pro Tools -äänitysohjelmaa. (Tarkennan tätä analyysitapaa luvussa 5.6.) Nuottiesimerkit olen tehnyt Sibelius -nuotinnusohjelmaa käyttäen.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyöni tarkoituksena on kertoa Ahmir Thompsonin historiasta ja urasta sekä valottaa esimerkein hänen soittotyyliään ja musiikillisia ratkaisujaan. Tavoitteena on saada aikaan myös hieman harjoitusmateriaalia hänen soitostaan kiinnostuneille rumpaleille ja tuoda esille hänen persoonalliseen ja innovatiiviseen soittotyyliinsä liittyviä piirteitä.

Pohdin opinnäytetyössäni mm. seuraavia kysymyksiä:

- *Minkälaisia kompeja Ahmir Thompson käyttää rumpujen toteutuksissa Game Theory – levyttä valituissa kappaleissa?*
- *Miten soundeja on toteutettu?*
- *Miten komppien rytmit ja iskut ovat suhteessa pulssiin ja millaista fraaseerausta niissä käytetään?*

1.2 Aineiston hankintamenetelmä

Analyysin kohteena oleva nuottimateriaali on hankittu tekemällä transkriptioita Ahmir Thompsonin kompeista, yhteensä kaksitoista nuottiesimerkkiä. Transkriptioiden avulla levyllä kuultavat kompit saavat kirjallisen muodon ja ovat näin myös visuaalisesti tarkasteltavissa ja omaksuttavissa. Vastaukset tutkimuskysymyksiin konkretisoituvat myös helpommin tällä tavalla.

Liitteenä on CD, jolta komppiesimerkit ovat kuunneltavissa.

2 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

Tässä luvussa käyn läpi opinnäytetyöni keskeiset käsitteet ja niiden englanninkieliset vastineet. Jotkut termit, varsinkin yleensä englanninkielisinä työelämässä käytettävät, saattavat kaivata avaamista aiheeseen vähemmän perehtyneelle lukijalle.

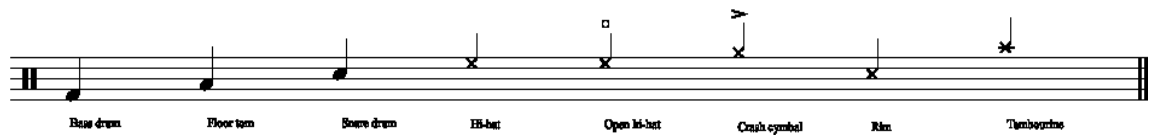
Rumpunotaatiomerkinnot ovat luvun lopussa selventämässä transkriptioiden tulkintaa. Merkinnot vaihtelevat jostain syystä eri maiden ja julkaisujen välillä, eikä niiden sijoittelussa ole yhtä absoluuttista standardia. Kalvorumpujen sijoittelu viivastolle on lähes standardi, mutta symbaalien paikka saattaa vaihdella (Säily 2007, 6). Tässä työssä käytetään suomalaista merkintätapaa, jossa hi-hat ja ensimmäinen etutomi (pikkutomi) ovat viivastolla samassa kohtaa, eli sen ylimmässä välissä.

2.1 Käsitteiden selityksiä

Aksentti	Dynaamisesti korostettu isku.
Bitcrusher	Miksauksessa käytettävä digitaalinen efekti, joka saa aikaan säröä vähentämällä resoluutiota tai kaistan leveyttä.
Bpm	Iskuja minuutissa (engl. beats per minute).
Baunssaaminen	Usean raidan äänittäminen yhdelle raidalle (engl. bounce).
Breakbeat	Yleisnimitys lukuisille elektronisen musiikin alalajeille. Breakbeatin pohjana ovat tyypillisesti synkoopaatiota ja polyrytmiaa hyödyntävät rytmit, jotka on rakennettu paloitetuista rumpusampleista samplerilla. Samplet ovat usein peräisin jazz-, funk- ja soul-kappaleiden keskellä olevista "breakeista", joissa rytmisoittimet soittavat muutaman tahdin soolona. Klassisia breakbeat-kappaleiden pohjana käytettyjä rumpusampleja ovat etenkin Amen break ja Funky Drummer. (Wikipedia 2010, www.)
Buzz	Kapulaa kalvoon painamalla aikaansaatu efekti.
Delay	Viive eli efekti, jolla saadaan aikaan signaalin toistuminen tallentamalla se ja soittamalla uudestaan.
Demppaaminen	Rummun soinnin kontrollointi esimerkiksi kalvon teippaamisen avulla.
Drum n'bass	Elektronisen musiikin tyyli, joka sai alkunsa, kun alettiin yhdistää

	reggae-bassokuvioita ja teknosta saatuja vaikutteita nopeutettuihin hiphop-rumpukomppeihin.
Efekti	Tehoste.
Ekvalisointi	Äänitaajuuksien keskinäistä korostamista tai vaimentamista.
Fraseeraus	Rytmin ja painotusten muuntelua ja tulkintaa.
Grid	Äänitysohjelman pulssikartta.
Groove	Hypnoottisesti kuulijan mielenkiinnon vangitseva instrumentin tai instrumenttien toistuvien kuvioiden yhteisvaikutuksesta ja niiden rytmisistä suhteista syntyvä vaikutelma. Käytetään myös usein nimityksenä jonkin instrumentin osuudelle kappaleessa, esimerkiksi rumpukomppi/rumpugroove.
Isku	Tahdin pääiskut, joita on 4/4 -tahtilajissa neljä kappaletta (engl. beat).
Kolmimuunteisuus	Triolipohjainen fraseeraus.
Komppi	Tässä tapauksessa rumpusetin eri osia soittamalla aikaansaatu rytmien kudos.
Kompressointi	Äänisignaalin dynamiikan pienentämistä kompressorin avulla.
Luuppi	Ääninäyte, jota toistetaan useita kertoja peräkkäin (engl. loop).
Overdrive	Eräänlainen säröefekti.
Patterni	Tietyn mittainen, toistuva rytmien kuvio. (engl. pattern)
Pulssi	Tasaisin väliajoin toistuva, jatkuva ja tasainen aikamitta (suom. syke, engl. Pulse).
Rytmin manipulointi	Tässä yhteydessä tarkoitetaan esimerkiksi virvelin backbeatin siirtämistä soitossa pulssiin nähden joko eteen tai taakse tai vaikkapa kolmimuunteisen fraaseerauksen yli- tai alikorostamista. Toisinsanoen on kyse soittamisesta "epätarkasti" iskujen silti pysyessä kontrollissa.
Sample	Näyte.
Tahti	Yhden tai useamman iskualan muodostama kokonaisuus (engl. bar/measure).
Tahtilaji	Määrää iskualan, eli moneenko kappaleessa tai sen osassa lasketaan. Tahtilajissa 3/4 lasketaan kolmeen, tahtilajissa 4/4 neljään jne. (engl. time signature).
Varioida	Muunnella/vaihdella.

2.2 Rumpunotaatio

Kuvio 1. Rumpunotaatio.

Bass drum (bd) = bassorumpu

Floor tom (ft) = lattiatomi

Snare drum (sd) = virveli

Hi-hat (hh) = hi-hat

Open hi-hat (open hh) = avonainen hi-hat

Crash cymbal (cc) = aksenttisymbaali

Rim = rummun vanne

Tambourine = tamburiini

Nuottiesimerkki (Kuvio 1.) sisältää tässä tapauksessa pelkästään työssä esiintyvissä komppiesimerkeissä käytetyt rumpusetin osat. Virvelirummun kanssa samalla kohtaa viivastoa sijaitseva ristillä merkitty nuotti tarkoittaa esimerkeissä rummun vannetta, joka voi mahdollisesti olla myös lattiatomin vanne. Asiasta on kuulokuvan perusteella hankala saada täyttä varmuutta. Kyseessä ei siis tällä kertaa ole virvelin kantti-isku.

3 RUMPUSETTI

Tässä luvussa esittelen kaksi erilaista Thompsonin käyttämää rumpusettiä, jotka vaihtelevat tilanteen mukaan jonkin verran. Hän luottaa useisiin Yamahan valmistamiin rumpusetteihin, esimerkiksi Maple Custom Absolute. Hänellä on monia settejä 80-luvulta ja Stage Custom -setin, jota hän käytti mm. D'Angelon kanssa. Toisaalta Thompsonin väsymätön kokeilunhalu studiossa on yhtä tärkeä osa hänen rumpusaundejaan, kuin instrumentit itsessään. "Tykkään muovata saundeja kuin savea", hän sanoo.

"Joskus ajan rummut kitaravahvistimen läpi. Tai saatamme laittaa mikrofoneja kaikkialle – huoneeseen, aulaan, kaikkialle, missä voit kuulla rumpujen soivan. Joskus käytämme vain kauimmaisista mikkejä, ekvalisoimme kunnes ne kuulostavat riittävän likaisilta, miksaamme kaiken yhdelle raidalle, kompressoimme sen ja sitten baunssaamme toiselle raidalle. Käymme tämän kuvion läpi muutaman kerran – kuusi sukupolvea, mahdollisesti." (Drummerworld 2010, www.)

Varsinkin The Rootsin levyjä kuunnellessa huomaa selvästi, että usein juuri noin on luultavasti toimittu ja eri kappaleiden kohdalla haettu erilaisia ratkaisuja studiossa. Samoilla "perussoundeilla" ei siis sinnitellä koko albumin läpi monestikaan, mikä luo oman mielenkiintoisen aspektinsa musiikkiin.

Ensimmäisen kaltaista settiä (Kuvio 2.) olen itse havainnut Thompsonin useimmiten käyttävän The Rootsin kanssa:

Yamaha -rummut:

22" tai 24" x 18" Bassorumpu mikitettynä Yamahan Subkickillä

14" x 14" tai 16" x 16" Lattiatomi

14" x 3,5" Virveli

14" x 5,5" Virveli hi-hatin vasemmalla puolella

Zildjian -symbaalit

14" A Zildjian New Beat Hi-hat

20" Oriental Crash of Doom

24" K Constantinople Light Ride

Kuvio 2. Questlove rumpuineen.

Seuraavanlaista rumpusettiä (Kuvio 3.) Thompson käyttää Late Night With Jimmy Fallon -ohjelmassa (Modern Drummer, June 2010):

1960-luvun Yamahan koivusetti (viides Yamahan tekemä setti)

5 1/2" x 14" virveli

12" x 8" etutomi

14" x 14" lattiatomi

20" x 14" bassorumpu

3 1/2" x 14" messinkipiccolovirveli

Zildjian-symbaalit

14" K Constantinople hi-hat

20" Oriental Crash of Doom

24" K Constantinople Light Ride

Kuvio 3. The Roots Late Night with Jimmy Fallon -tv-ohjelmassa.

4 BIOGRAFIA

Tässä luvussa kerron Ahmir "Questlove/Questlove" Thompsonin elämäkylusta ja perhetaustasta ja hänen kanssaan työskennelleistä muusikoista sekä saavutuksista. Kuvauksesta pyritään välittämään Thompsonin monipuolinen ja laaja-alainen kokemus musiikkikentältä ja tuodaan ilmi hänen verkostojensa laajuus, mihin varsinkin freelance-muusikkojen on alalla pärjätäkseen syytä kiinnittää huomiota. Hänen verraten runsaaseen kysyntäänsä vaikuttaa luultavasti myös hänen moniin r&b-rumpaleihin verrattuna varsin persoonallinen soittotyylinä ja mahdollisesti myös sosiaaliset taidot ja kyky tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Musiikin lisäksi Thompson on kunnostautunut myös muodin saralla, aiheesta lisää jäljempänä.

Ahmir "Questlove" Thompson on yksi tärkeimmistä ja persoonallisimmista rumpaleista nykypäivän hiphopin ja r&b:n saralla ja näin ollen ansaitsee tulla esitellyksi. Häntä voisi pitää eräänlaisena linkkinä nykyaikaisen konemaisen grooven ja vanhemman mustan musiikin välillä. Hän on myös tärkeä esikuva monelle muusikolle ympäri maailmaa, myös itselleni.

4.1 Esittely

Ahmir Khalib Thompson, joka tunnetaan taiteilijanimellä Questlove tai Questlove, on amerikkalainen rumpali, DJ, musiikkitoimittaja ja -tuottaja. Hän on käyttänyt myös nimiä BROther Question, Questo tai Brother Question. Hänet tunnetaan parhaiten Grammy-voittajayhtye The Rootsista, joka tätä kirjoitettaessa toimii housebändinä Suomessakin esitettävässä tv:n Late Night with Jimmy Fallon -ohjelmassa (Kuvio 3.).

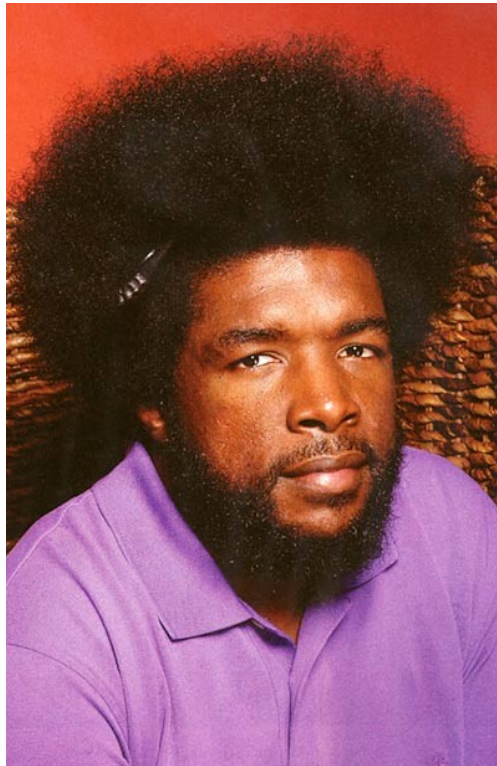
Hän on lisäksi työskennellyt monien tunnettujen artistien musiikillisena tuottajana, kuten Common, D'Angelo, Jill Scott, Erykah Badu, Bilal, Jay-Z, Nikka Costa, Al Green ja John Legend. Hän kuuluu myös The Soulquarians, The Grand Negaz ja The Grand Wizzards -tuotantotiimeihin. Thompson on siis monipuolinen musiikkialan osaaja ja verkostoituja, jonka työalue ei rajoitu pelkästään oman instrumentin hallintaan. Nykypäivänä varsinkin amerikkalaiset r&b -tyyliset rumpalit usein tekevät myös tuottajan töitä ja toimivat yhteisissä musiikillisina johtajina.

4.2 Varhaiset vuodet

Thompson syntyi Philadelphiassa tammikuun 20. päivä vuonna 1971. Hänen isänsä oli Lee Andrews yhtyeestä Lee Andrews & the Hearts, joka oli yksi 50-luvun suurista doo-wop -yhtyeistä. Hänen vanhempansa eivät halunneet jättää häntä lapsenvahtien hoidettavaksi, joten he ottivat hänet mukaansa kiertueille ja hän käytännössä kasvoi doo-wop keikkojen takahuoneissa. Seitsemän vanhana Thompson alkoi soittaa rumpuja esityksissä ja kolmentoista ikäisenä hänestä oli tullut isänsä yhtyeen musiikillinen johtaja.

Ahmirin vanhemmat ilmoittivat hänet oppilaaksi Philadelphian luovan ja esittävän taiteen lukioon (Philadelphia High School for the Creative and Performing Arts). Valmistumisensa aikoihin vuonna 1987 Thompson oli perustanut ystävänsä Tariq Trotterin (Black Thought) kanssa yhtyeen nimeltä The Square Roots, jonka nimi lyheni myöhemmin muotoon The Roots. Hänen luokkatovereitaan lukiossa olivat muiden muassa Boyz II Men, jazzbasisti Christian McBride, jazzkitaristi Kurt Rosenwinkel ja jazzurkuri Joey DeFrancesco.

Questlove alkoi esiintyä Philadelphian South Streetillä soittaen rumpuja, kun Tariq samalla riimitteli hänen komppiensa ja rytmiansä päälle.

Kuvio 4. Ahmir "Questlove" Thompson.

4.3 The Roots

The Rootsin kokoonpano täydentyi pian. Questlove lyömäsoittimissa, Tariq Trotter ja Malik B vokaaleissa, Josh Abrams (Rubber Band) bassossa ja Scott Storch kosketinsoittimissa. Leonard Hubbard korvasi Abramsin basistina vuonna 1994. Samalla kun he esiintyivät Saksassa, The Roots äänitti albumin nimeltä *Organix*, jonka julkaisi Relativity Records vuonna 1993. Mainittakoon, että yhtyeen sanoitusten voidaan luokitella edustavan humanimpaa ja tiedostavampaa linjaa (engl. conscious hip-hop) verrattuna mainstream- ja klubiartisteihin. Muita vastaavan linjan edustajia ovat esimerkiksi Mos Def, Talib Kweli, Common, Lupe Fiasco, Blackalicious ja De La Soul.

Yhtye jatkoi äänityksiä julkaisemalla kaksi kriitikoiden ylistämää levyä vuosina 1995 ja 1996, nimiltään *Do You Want More?!!!??!* ja *Illadelph Halflife*. Vuonna 1999 The Roots asteli valtavirran pop-tietoisuuteen *You Got Me* -kappaleella, jossa vierailevana artistina oli Erykah Badu. Tällä kappaleella yhtye voitti Grammy-palkinnon parhaasta rap-esityksestä duona tai yhtyeenä vuonna 2000. Questlove loistaa kappaleen viimeisellä minuutilla hänen

päästäessään massiivisen drum n'bass -grooven irti viimeisen kertosäkeen aikana. Kappale siivitti aikanaan platinaa myyneen Things Fall Apart -albumin menestykseen ja kyseinen äänite on nostettu kriitikoiden ja yleisön toimesta klassikon asemaan. Yhtye lähti kokeilevalle linjalle ja palasi vuonna 2002 rockvaikutteisella Phrenology -albumilla, joka myi kultaa.

Kaksi vuotta myöhemmin The Roots julkaisi albumin nimeltä The Tipping Point, joka sisälsi enemmän valtavirran "saundia", oletettavasti Interscope Records:in vaatimuksista johtuen. Ehkä juuri tästä syystä en ole itse ollut levyistä erityisen innostunut, vaikka sillä on toki onnistuneet hetkensäkin. Pääasiassa äänite kuitenkin on mielestäni aika neutraali ja tylsäkö, verrattuna esimerkiksi yhtyeen uudempiin albumeihin. Levy myi hyvin (400 000 kappaletta) ja Questlove loistaa bonusraidalla, joka on uusioversio George Kranzin kappaleesta "Din Da Da." The Tipping Point:in jälkeen The Roots on julkaissut kolme albumia: Game Theory 2006, Rising Down 2008 ja How I Got Over 2010. Syksyllä 2010 ilmestyi myös laulaja John Legendin kanssa tehty yhteislevy Wake Up!, joka sisältää protestilauluja.

Nykyiseen kokoonpanoon (2010) kuuluvat Questloven ja Black Thoughtin lisäksi Kamal Gray – koskettimet, F. Knuckles – perkussiot, Captain Kirk Douglas – kitara, Owen Biddle – basso ja Damon "Tuba Gooding Jr." Bryson – sousafoni.

Kuvio 5. Questlove & Black Thought.

4.4 Työskentely muiden artistien ja projektien parissa

Ahmir Thompson on The Roots -yhtyeen lisäksi työskennellyt ja työskentelee edelleen paljon myös muiden artistien kanssa. Hänen ammattitaitonsa ja taiteellinen näkemyksensä tuottajana työllistävät häntä, puhumattakaan kiistämättömän taitavasta, luovasta ja persoonallisesta rummunsoittotyylisestä. Alla joitakin esimerkkejä hänen panoksestaan erilaisissa projekteissa.

Thompson toimi rumpalina levyllä nimeltä The Philadelphia Experiment, joka on instrumentaalijazzia sisältävä yhteisalbumi Christian McBriden ja Uri Cainen kanssa ja jonka julkaisi Ropeadope Records vuonna 2001. Urban Theory Records puolestaan julkaisi hänen DJ-kokoelmansa Questlove Presents: Babies Making Babies vuonna 2002. Hän toimi myös rumpalina D'Angelon klassikoalbumilla Voodoo vuonna 2000 ja tuottajana

Slum Villagen albumilla *Fantastic, Vol. 2* ja Commonin albumeilla *Like Water for Chocolate* ja *Electric Circus*. Edellämämainittujen albumeiden lisäksi hän osallistui myös seuraavien levyjen tekemiseen rumpalina tai tuottajana: Erykah Badu – *Baduizm* ja *Mama's Gun*, Dilated Peoples – *Expansion Team*, Blackalicious – *Blazing Arrow*, Bilal – *1st Born Second*, N*E*R*D – *Fly or Die*, Joshua Redman – *Momentum*, Zap Mama – *Ancestry In Progress*, Fiona Apple – *Extraordinary Machine* ja vielä julkaisematon Zack De La Rochan sooloalbumi.

Thompson soitti rumpuja Christina Aguilera'n kappaleessa "Loving Me 4 Me" hänen 2002 julkaistulla *Stripped* -albumillaan. Vuonna 2003 hän soitti John Mayerin kappaleessa "Clarity", joka sisältyy albumille "Heavier Things". Lisäksi hän sovitti ja rumpaloi Joss Stonen coverilla White Stripesin kappaleesta "Fell in Love with a Girl".

Vuonna 2004 Questlove näyttäytyi Jay-Z -elokuvassa *Fade To Black*. Dokumenttiosiossa esiintymisen lisäksi hän oli myös rumpali ja musiikillinen johtaja kaikissa elävän orkesterin kanssa toteutetuissa New Yorkin Madison Square Gardenissa kuvatun konsertin osioissa.

Vuonna 2005 Questlove esiintyi Motorolan ROKR -puhelimien televisiomainoksessa Madonnan, Iggy Popin ja Little Richardin kaltaisten kuuluisuuksien rinnalla. Hänellä oli myös lyhyt rooli elokuvassa *The Longest Yard*.

2006 Questlove esiintyi elokuvassa *Dave Chappelle's Block Party* sekä muutamissa sketseissä *Chappelle's Show*:ssa, kuten Tupac -sketsi *The Lost Episodes*:issa ja sketsi, jossa John Mayer ja hän esiintyvät parturi-kampaamossa houkutellen asiakkaita tanssimaan ja räppäämään. The Fugeesia ja Jill Scottia lukuunottamatta Questlove toimi rumpalina lähes kaikille esiintyjille 2004 Brooklynissä pidetyssä katukonsertissa ja oli koko esityksen musiikillinen johtaja.

Questlovelle myönnettiin myös Esky -palkinto parhaasta kirjoituksesta hänen artikkelistaan huhtikuun 2006 numerossa *Esquire* -lehden Esky Music Awards -tilaisuudessa.

Questlove oli yksi muusikoista, jotka Little Steve Van Zandt valitsi säestämään Hank Williams Junioria uudelle versiolle kappaleesta "All My Rowdy Friends Are Coming Over Tonight" Monday Night Footballin kaudenavaukseen. Bändikavereina hänellä olivat Bootsyz Collins, Little Richard, Rick Nielsen, Joe Perry, Charlie Daniels ja Bernie Worrell.

Vuonna 2007 Questlove tuotti yhteistyössä tuottaja Antonio "DJ Satisfaction" Gonzalezin tunnuskappaleen VH 1 -musiikkikanavan Hip Hop Honors:iin ja kirjoitti alkusanat kirjaan Check the Technique. 2009 hän toimi aputuottajana Broadwayn hittinäytelmässä Fela!. (Wikipedia 2010, www.)

4.5 Questloven saavutukset muodin saralla

Heinäkuussa 2008 Questlove suunnitteli yhteistyössä Niken kanssa kengän nimeltä Questlove x Nike Air Force 1. Questlove julistaa, että kyseiset kengät ovat hänen persoonallisuutensa jatke. Alla yksi versio niistä. (Wikipedia 2010, www.)

Kuvio 6. Questlove x Nike Air Force 1.

5 TULOKSET

Esittelen tässä luvussa tutkimuskysymyksieni mukaisesti The Rootsin Game Theory – äänitteeltä kuusi kappaletta, joista selvitän seuraavia asioita:

- *Minkälaisia komppeja Ahmir Thompson käyttää rumpujen toteutuksissa Game Theory – levyltä valituissa kappaleissa?*
- *Miten soundeja on toteutettu?*
- *Miten komppien rytmit ja iskut ovat suhteessa pulssiin ja millaista fraseerausta niissä käytetään?*

Tutkittavien kappaleiden valintaan vaikuttivat omat musiikilliset mieltymykseni ja kappaleiden sisältämien rumpukomppien monipuolisuus ja paikoitellen epätavallisuus verrattuna ns. hiphopin ”peruskompeihin”. Joitakin mielestäni kyseisessä musiikkityylissä usein käytettyjä komppeja esittelen ensimmäisessä luvussa vertailun helpottamiseksi.

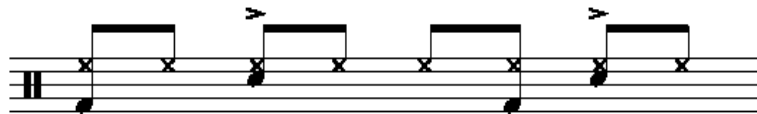
Here I Come -kappaleen kohdalla olen analysoinut virvelirummun iskujen suhdetta pulssiin hieman matemaattisemmin käyttämällä Pro Tools -äänitysohjelmaa. Tämä analyysitapa on tutkimuksen kannalta mielenkiintoinen ja saattaa paljastaa, miksi jokin groove kuulostaa tietynlaiselta ja mihin suuntaan pulssia kannattaa mahdollisesti ”venyttää” (kts. rytmin manipulointi) omasta soitosta välittyvää jännitettä muokattaessa. Tarkempaa tietoa analyysitavasta luvussa 5.6. Harjoiteltaessa tiettyä groovea käytännössä ei yleensä kuitenkaan kannata ajatella iskujen suhteita liian matemaattisesti tai analyttisesti, vaan mieluummin omaksua ne kuuntelemalla.

Luvussa 5.8 pohdin lisäksi Thompsonin soiton tyylillisiä piirteitä sekä eroavaisuuksia niin sanottuihin perinteisiin rummunsoittotapoihin verrattuna.

5.1 Hiphop-musiikissa usein käytettyjä komppeja

Tässä luvussa esittelen muutamia komppeja, joiden olen aika usein huomannut rap-ilmaisuun perustuvassa musiikissa esiintyvän. Tempot vaihtelevat yleensä suunnilleen välillä 70-112 bpm. Joskus olen kuullut puhuttavan temposta 91 bpm hiphopin standarditempona. Kuudestoistaosien kolmimuunteisuus kuuluu myös usein hiphop-tyylisiin komppeihin.

Esimerkki 1.

Tätä komppia voisi kutsua jopa hiphopin "peruskompiksi". Se eroaa rockmusiikin vastaavasta kolmannen iskun jälkimmäiselle kahdeksasosalle sijoittuvan bassorummun iskun takia, joka siis perinteisessä beat-kompissa sijaitsee kolmannen iskun kohdalla.

Esimerkki 2.

Tämä komppi on myös usein käytetty, varsinkin 80-90 -lukujen taitteen rap-musiikissa (mm. Ice Cube). Kompin voi soittaa tai ohjelmoida joko suorilla kuudestoistaosilla tai kolmimuunteisena.

Esimerkki 3.

Tämä komppi toimii myös joko suorana tai kolmimuunteisena, mutta useimmiten sitä esiintyy jälkimmäisellä fraseerauksella. Varsinkin ohjelmoituna yleinen erilaisine variaatioineen.

5.2 False Media

Seuraavat kompit on transkriptioitu Game Theory -äänitteeltä.

Komppi 1. Intro. Tempo 93 bpm.

Kappaleen alun komppi[1] on hieman breakbeat -henkinen ja virvelin hi-hatin osalta aika rujoksi ja säröiseksi käsitelty, ehkäpä bitcrusher- tai overdrive -efektejä hyödyntäen, mikä on mielestäni tuotannollisesti varsin toimiva ratkaisu ja tuo särmää ja röyhkeyttä äänimaisemaan. Bassorumpu toistuu yläpään tajuuksia massivisempana ja käsittelemättömämpänä ja antaa näin tanakkuutta ja alempia taajuuksia komppiin.

Musiikillisesti perinteisemmän funkmusiikin vaikutus tulee esille, johtuen jo pelkästään siitä, että breakbeat- ja drum n'bass -tyyliset kompit juontavat juurensa esimerkiksi James Brownin rumpaleiden, John "Jabo" Starksin ja Clyde Stubblefieldin soitosta muokatuista luupeista. Virvelin iskuja mukaileva hi-hat saa aikaan hieman nykivän tunnelman verrattuna perinteiseen suoraa kahdeksasosia soittavaan hi-hatiin. Toisen tahdin neljännelle iskulle sijoittuvat peräkkäiset virveliaksentit ovat Thompsonin tyyliin ominaisia.

Komppi 2. Verse. Tempo 93 bpm.

Kappaleen säkeistön, eli versen pohjaksi Thompson tarjoaa mielenkiintoisen ratkaisun[2]. Tamburiinia käytetään virveli-iskujen ja tahdin ykkösen korostamiseksi ja hi-hatin korvaa rummun vanne. Tässä tapauksessa uskoisin olevan kyseessä nimenomaan virvelin vanteen, mikä tuntui loogisemmalta vaihtoehdolta kokeiltuani itse soittaa komppia rummuilla. Vanteeseen soitettu rytmi on vaihteleva ja taukoja sisältävä. Virveli on tässä kompissa selvästi pienempi tai iskut on soitettu lähemmäs kalvon reunaa ja näin saatu

aikaan erilainen klangi. Komppi kuulostaa näistä syistä johtuen mielestäni mukavan perkussiomaiselta ja omaperäiseltä. Thompson varioi soittoaan jonkin verran versen aikana ja ylläoleva esimerkki ei siksi välttämättä toistu kokoajan täysin samanlaisena.

Komppi 3. Chorus/Outro. Tempo 93bpm.

Kappaleen loppuosan rumpuosio koostuu kahdesta eri tahtilajista, jotka vaihtelevat loppuun asti ilman suurempaa logiikkaa. (Komppi 3.) Nuottiesimerkkiä seuraavat tahtilajit ovat 5/4, 4/4, 4/4, 5/4; 5/4, 4/4, 4/4, 5/4; 5/4, 5/4, 4/4, 4/4 ja 5/4, 5/4, 5/4. Tahtilajin vaihtelu tuo yllätyksellisyyttä kappaleeseen kuulostamatta silti tarkoitukselliselta "kikkailulta".

Kuudestoistaosapohjainen komppi itsessään on aika eteenpäin menevä ja lähes lineaarinen, eli iskut soitetaan harvoin toistensa kanssa yhtäaikaan. Lievää rumpukonefiilistä saadaan aikaan tasaisesti soitetulla hi-hatilla. Merkillepantavaa on myös jokaisen tahdin ykköselle soitettava aksenttisymbaali ja neljännen tahdin lopussa jälleen esiintyvät peräkkäiset virveliaksentit.

5.3 Game Theory

Komppi 4. Intro. Tempo 97bpm.

Intron rumpukompissa [4] vanne korvaa jälleen hi-hatin ja bassorumpu kuulostaa jopa hieman lattiatomilta. Luultavasti kyseessä on kuitenkin pienehkö ja demppaamaton bassorumpu, jossa on sointia jonkin verran. Kuudestoistaosien fraseeraus on hieman suorasta kolmimuunteiseen päin, eli hienoista pyöreyttä on niissä havaittavissa.

Komppi 5. Väliosia. Tempo 96bpm.

Tämän tyylistä komppia [5] esiintyy kappaleen väliosissa, joita on muunmuassa säkeistöjen välissä. Nuottiesimerkki antaa hieman osviittaa kompin tyylistä, kyseessä ei kuitenkaan ole muuttumaton kuvio. Edelleen on ilmeisesti käytetty samaa rumpusettiä, kuin introssa. Fraseeraus on jo kohtalaisen kolmimuunteista, mutta ei täysin triolipohjaista edelleenkään.

Komppi 6. Verset 1 & 2. Tempo 96bpm.

Kahdessa ensimmäisessä säkeistössä käytettävä komppi [6] on soundiltaan huomattavasti tanakammaksi miksattu ja laajempaa mikitystä on luultavasti hyödynnetty. Rumpusetti kuulostaa luonnolliselta.

Avonainen, suoraa kahdeksasosia soittava hi-hat, tekee kompista eteenpäin menevän ja

käskevän kuulaisen. Fraaseraus on melkein suoraa, vähän kuitenkin pyöristäen, saaden aikaan keinuvuuden tuntua. Toisen tahdin kolmannen iskun jälkimmäisen puoliskon virveliaksentti tuo komppiin persoonallisuutta ja on mielestäni hyvin musikaalinen ratkaisu.

Komppi 7. Verse 3. Tempo 96bpm.

Kolmannen säkeistön komppi [7] on fillinomainen, mutta myötäilee rytmisesti aiempien säkeistöjen komppia. Tämän tyyppinen patterni on varsin yllättävä ja erottaa viimeisen versen mukavasti aiemmista. Se tuo samalla myös hallittua kaaosta rumpuosastoon. Kokonaisuutena kappale ei näin ollen pääse muodostumaan puuduttavaksi.

5.4 Don't Feel Right

Komppi 8. Pääkomppi. Tempo 92bpm.

Tämän kappaleen rumpuraita koostuu lähes kokonaan kompista [8], joka on aika "hiphopmainen" ja staattinen. Rumpusetin soundi on hyvin luonnollinen. Bassorummun fraaseeraus on melkein suoraa.

Komppi 9. Bridge. Tempo 92bpm.

Eräänlaisessa bridge-osassa komppiin [9] on saatu mielenkiintoa yllättävillä, pitkillä hi-hatin avauksilla. Hi-hatin soundi on myös jostain syystä pehmeämpi ja suhisevampi. Kuulostaa jopa, että eri symbaaleja olisi tässä kohtaa käytetty.

5.5 In The Music

Komppi 10. Tempo 93bpm.

Tässä kappaleessa on selvästikin haettu rumpukonemaista soittotyyliä ja rumpuraita koostuu yhdestä neljän tahdin mittaisesta patternista [10]. Hyvin mahdollista on, että hi-hat on äänitetty erikseen ja virveli ja bassorumpu erillisellä otolla. Niin komppi saadaan kuulostamaan vielä enemmän ohjelmoidulta. Virvelissä ja bassorummussa on käytetty tempoon sidottua delayta ja soundi on muutenkin hyvin prosessoitu. Nuotinnos ei välttämättä ole täysin eksakti, sillä on vaikea täysin varmasti sanoa, mitkä bassorummun iskut ovat soitettuja ja mitkä delaysta johtuvia. Fraaseraus on konemaisen suoraa.

5.6 Here I Come

Komppi 11. Tempo 117bpm.

Tämä komppi [11] on kappaleen luonteeseen hyvin soveltuen melko aggressiivinen ja käskevä ja tempokin on tavallista nopeampi. Virveliä tahdin toisella iskulla korostetaan samanaikaisella hi-hatin avauksella. Neljännelle iskulle sijoittuvan virvelin Thompson puolestaan soittaa usein ilman hi-hattia. Tällaisesta menettelystä on tullut kuuluisaksi Rolling Stones -yhtyeen rumpali Charlie Watts. Joka kahdeksas tahti on eräänlainen "turnaround" ja aiemmin normaalisti neljännelle iskulle sijoittuva virveli tuleeekin jo kolmannen iskun toisella kahdeksasosalle.

Komppi perusidealtaan on aika perinteinen hiphop -komppi (vrt. luku 4.1. komppi 2.) ja fraseerukseltaan suora. Pienillä asioilla on siihen kuitenkin saatu persoonallinen ote ja groove on mielestäni erinomainen.

Analysoin myös kompin virveli-iskujen sijoittumista pulssiin nähden Pro Tools -äänitysohjelmaa käyttäen. Toimintaperiaate oli seuraavanlainen:

Etsitään ensin tempo kappaleelle. Käytin tässä apuna metronomia, jossa on tap tempo -toiminto, eli ainakin lähelle todellista tempoa päästään painelemalla painiketta esimerkiksi neljäsosien tahtiin. Tulokseksi sain 117 bpm.

Tuodaan kappale Pro Tools -ohjelmaan omalle raidalleen ja määritellään tempo. Tärkeää on varmistaa, että kyseessä on pakkaamaton tiedostomuoto, esimerkiksi wav. Jos käytetään mp3:a, saattaa tempon synkronoiminen olla vaikeaa aika-arvon mahdollisesta elämisestä johtuen.

Valitaan kappaleesta esimerkiksi yksi tahti tarkasteltavaksi. Tahdin ykkönen asetetaan mahdollisimman tarkasti kohdalleen gridille ja tehdään tahdistu luuppi. Jos ilman metronomia kuunnellessa tahti luoppaa saumattomasti, niin se yleensä on riittävästi kohdillaan.

Tämän jälkeen onkin mahdollista tarkastella visuaalisesti iskujen suhdetta pulssiin vertaamalla niitä gridiin. Esimerkiksi intron alusta laskien neljännessä tahdissa ensimmäinen virveli-isku sijaitsee noin 20 millisekuntia pääiskun jälkeen ja jälkimmäinen reilut 10 millisekuntia. Klikin kanssa kuunneltaessa eron huomaa selvästi. Thompson soittaa siis backbeatin tässä kappaleessa kauttaaltaan pääiskun "taakse" ja saa näin aikaan vahvaan jännitteen korkeasta temposta huolimatta. Tarkkakorvainen kuuntelija voi todeta saman myös pelkän kuulokuvan perusteella, mutta tällä tavoin ilmiö voidaan todistaa myös visuaalisesti.

Äänitteeltä on kuultavissa myös kappaleen alkufilli ja se on kohtalaisen epätavallinen ja hämmentävä. Kyseessä on täysin tempossa menevä kuudestoistafilli, joka on hieman epämääräisestä ja hidastaen soitettu, mutta josta kuitenkin päästään tarkasti ykköselle kompin alkaessa. Tämä on hyvä esimerkki Thompsonin luovuudesta ja ennakkoluulottomuudesta erikoisempiakaan ratkaisuja kohtaan.

5.7 Long Time

Komppi 12. Tempo 103bpm.

Halusin esitellä myös tämän kappaleen komppimaailmaa [12], sillä Thompson soittaa varsin taidokkaasti ja perinteitä kunnioittaen tätä kuudestoistaosapohjaista groovea läpi kappaleen. Kyseessä on siis vain pieni otos rumpuraidasta ja variointia ja fillailua on paljon. Perusgroove on kuitenkin jokseenkin ylläolevan kaltainen.

Sykettä pitää yllä tasainen kuudestoistaosia soittava hi-hat avauksineen. Kaikenkaikkiaan kompista tulee vahvasti mieleen esimerkiksi kuuluisa James Brownin Funky Drummer, josta sämplätty rumpuluuppi onkin yksi käytetyimmistä, myös hip-hopissa. Erityisesti sulavat hi-hatin avaukset ja virvelin haamuiskut sekä ajoittaiset buzzit korostavat vaikutelmaa. Komppi on soitettu myös verraten kevyesti hyvän flown ja pehmeämmän soundin aikaansaamiseksi, kuten 60- ja 70-lukujen funkmusiikissa on usein tapana.

Questloven omat kommentit:

”Johtuen vaiheesta, jossa hip-hop oli tullessani siihen mukaan, ”mitä vaan James Brownilta” -aikakausi oli ohi, ennen kuin sain Clyden ja Jaboni käyntiin. Olen melko vaatimaton rummunsoittoni kaikkien osa-alueiden suhteen paitsi yhden: olen Clyden/Jabon manttelinperijä. ”Long Time” on ensimmäinen kerta, kun päätin viettää ”Mitä Clyde tekisi?” -hetken levyllä.” (Modern Drummer 2010, www.)

5.8 Ahmir Thompsonin soittotyylin piirteitä

Thompsonin soitto on suurimmalta osin aika vähäeleistä, verrattuna esimerkiksi niin sanottuun "gospelchops" -trendiin, joka on vahvasti vallalla varsinkin mustien r&b -tyylisten rumpaleiden keskuudessa. Edellämainitussa on siis usein kyse groovaavasta, mutta samalla vähemmän dynaamisesta ja teknistä taituruutta ja fillailua enemmän esittelevästä soittotyylisestä.

Jo pelkästään aiempien esimerkkien perusteella voi väittää mustan rytmimusiikin perinteen kuuluvan vahvasti Ahmir Thompsonin soitossa. Molemmat James Brownin kuuluisat rumpalit, John "Jabo" Starks ja Clyde Stubblefield, ovat olleet hänelle selkeitä esikuvia ja varsinkin Long Time -kappaleessa tämä tulee erityisen vahvasti ilmi ja sen suuntaisia vivahteita löytyy myös esimerkiksi False Media -kappaleesta.

Hänen soittoaan livetilanteessa ja videotallenteilta useamman kerran seuranneena olen huomannut hänen soittavan erittäin rennosti ja teknisesti vaivattoman näköisesti. Soitto on tarkkaa ja Thompson pystyy mitä ilmeisimmin tuottamaan rumpusetillä juuri sellaisia rytmejä, kuin päässään kuulee. Kvantisoidulta, eli koneellisesti tarkennetulta, hän saa soittonsa myös tarvittaessa kuulostamaan, mutta suurimmassa osassa näistä esimerkeistä hän ei sellaista vaikutelmaa juurikaan hae. Enemmänkin hän varioi soittoaan hieman läpi kappaleen, vaikka patterni pysyisikin pääpiirteissään samana. Konemaisempaa soittoa on löydettävissä enemmän esimerkiksi The Rootsin levyiltä Illadelph Halflife. Thompson onkin maininnut erääksi esikuvakseen hiphop -tuottajan, jolla oli tapana ohjelmoida alusta loppuun esimerkiksi 129 tahtia kestävä kappale luoppaamatta ja kvantisoimatta lainkaan.

Thompsonin vahvuuksiin kuuluu saman patternin toistaminen lukemattomia kertoja grooveltaan muuttumattomana ja säilyttäen soundin, jännitteen ja intensiteetin. Omasta kokemuksestani tiedän tällaisen olevan äärimmäisen haastavaa, varsinkin rytmisesti manipuloidun kompian kohdalla, jossa iskujen paikkaa on tarkoituksellisesti "venytelty" (kts. rytmin manipulointi). D'Angelon Voodoo -albumi on erityisesti tutustumisen arvoinen niin sanotusta hallitusta "epätarkkuudesta" kiinnostuneille. Kyseisen soittotyylin mestarina voisi Thompsonia mielestäni pitää.

Soundit ovat tärkeä osa Thompsonin tyyliä ja hän viettääkin mielellään aikaa studiossa

erilaisia ratkaisuja hakien. Hänen viritystekniikallaan on myös suuri vaikutus esimerkiksi virvelisoundeihin, joita monet meistä ihailevat.

Perus rock/pop -rumpalointiin verrattuna Thompsonin soitto on yleisesti ottaen vivahteikkaampaa ja enemmän r&b -suuntaan kallistuvaa. Rockmusiikissa myös harvemmin tietoisesti haetaan erikoisempia tapoja fraaserata rytmejä, jota hän puolestaan paljon tekee. Täytyy silti mainita, että Thompson pystyy uskottavasti soittamaan myös "mainstream" -pop/rock -tyylillä tarvittaessa, sillä hänen osaamisensa on varsin laaja-alaista.

6 POHDINTA

Thompsonin soiton kuvailisin pääpiirteissään olevan verraten vähäeleistä ja siinä keskittyttävän perusasioihin. Hänen komppinsa ovat persoonallisia, innovatiivisia ja ennakkoluulottomia. Samaa linjaa hän toteuttaa usein myös tuotantoratkaisuissaan ja se sopii mainiosti The Rootsin musiikkiin, joka ei edusta aivan tavallisinta keskittien hiphoppia USA:ssa. Hän käsittelee mielellään soundeja paljon, usein jokaisen kappaleen erikseen vaatimalla tavalla. Vanhemman funkin ja muun mustan musiikin vaikutus ja perinne kuuluvat myös hänen soitossaan. Toisaalta Thompson ei myöskään kaihda kylmempää ja nykyaikaisempia ratkaisuja soitossaan ja tuotannoissaan. Häntä voidaan siis pitää monipuolisena ja ennakkoluulottomana, uusia näkökulmia etsivänä muusikkona.

Metropoliassa pop/jazz -muusikoksi opiskelevana tällainen työ on ollut ammatillisia intressejä hyvin palveleva, sillä olen äärimmäisen kiinnostunut kyseisen rumpalin soitosta ja tuotantoratkaisuista. Soitan rap-ilmaisuun perustuvaa musiikkia omassa bändissäni, sävellän sille musiikkia ja olen mukana tuotantotiimissä. Yhtye on alunperin perustettu vuonna 2000 ja The Roots on ollut sille alusta asti vahva esikuva, varsinkin vähemmän puritaanisesta asenteestaan hiphop-musiikkiin ja kokeilunhalustaan johtuen. Thompsonin tekemisistä välittyy vahva musiikin ehdoilla työskentely, josta monien muusikoiden olisi syytä ottaa oppia.

Olen elänyt nuoruuttani 1990-2000 -lukujen vaihteessa ja silloin tutustunut amerikkalaiseen hiphop-musiikkiin sekä ollut todistamassa suomenkielisen rapin laajamuotoisempaa läpimurtoa varsin läheltä. Muiden musiikkityylien ohella hiphop on siis ollut vahvasti mukana omassa musiikin kuuntelussani ja soittamisessani. Verrattuna esimerkiksi kymmenen vuotta vanhempiin kollegoihin on teini-iässä kuunteleman musiikki luultavasti ollut hieman erilaista toisenlaisista trendeistä ja virtauksista johtuen. Rockin ja hiphopin välillä on myös usein ollut olemassa tietynlainen vastakkainasettelu ja toiselle näistä tyylilajeista vihkiytynyt harvemmin kuuntelee toista. Laitinen (2007,4) pitää rockia "klassisesti" modernina taiteena ja hiphoppia vastaavasti postmodernina (Laitinen 2007, 4). Henkilökohtaisesti pidän molemmista musiikkityyleistä ja usein sekoitankin niistä saatuja vaikutteita omassa sävellyksissäni.

Työni ymmärtämisen kannalta on olennaista kuunnella liitteenä olevaa äänitettä, jolta

analysoitavat kappaleet ja niiden osiot ovat kuultavissa. Transkriptioista ei esimerkiksi rytmien fraaseeraus tule ilmi, joten kuulokuva on siinäkin mielessä erittäin tärkeä.

Tavoitteeni tulivat jokseenkin hyvin saavutettua ja työskentely oli pääosin mielekästä ja motivoivaa. Joidenkin käsitteiden selittäminen tyhjentävästi oli välillä haastavaa ja pakotti miettimään niiden suomenkielisiä merkityksiä. Kompiesimerkkejä oli myös mielenkiintoista ja opettavaista kokeilla käytännössä.

Transkriptiot ovat kohtalaisen tarkkoja, mutta kuitenkin monessa tapauksessa eräänlaisia keskiarvoja soitosta. Paikoitellen oli myös hankalaa määrittää, mitä asioita on soitettu varsinaisissa rumpuotoissa ja mitä päällekkäisäänityksissä. Efektien käyttö ja soundien prosessointi hankaloittaa myös täysin tarkkojen transkriptioiden tekemistä jonkin verran.

Olen työhöni kohtalaisen tyytyväinen, vaikka vieläkin syvällisempi ja laajempi perehtyminen aiheeseen olisi ehdottomasti tarpeen. Henkilökohtaista mielenkiintoa löytyy ja aionkin tulevaisuudessa tutustua Thompsonin soittoon myös muiden äänitteiden ja kuvataallenteiden osalta, sillä hänen diskografiansa ja musiikillinen spektrinsä on aika laaja. Tutkimus voisi kohdistua lisäksi esimerkiksi fillien estetiikkaan.

LÄHTEET

Drummerworld. 2010. Ahmir Thompson -artikkeli. [WWW-dokumentti]
http://www.drummerworld.com/drummers/Ahmir_Thompson.html (Luettu 30.10.2010)

Laitinen, Johanna. 2007. Moderni ja postmoderni populaarimusiikin estetiikassa : laadullinen tutkimus suomalaisten rock- ja hiphop-kriitikoiden estetiikkäkäsityksistä. Pro Gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopisto.

Modern Drummer. 6/2010. Questlove -artikkeli.

Modern Drummer. 2010. Ahmir "Questlove" Thompson, Quest's Best. [WWW-dokumentti]
[http://www.moderndrummer.com/updatefull/200001881/Ahmir "Questlove" Thompson](http://www.moderndrummer.com/updatefull/200001881/Ahmir%20Questlove%20Thompson)
(Luettu 17.11.2010)

Säily, Mika. 2007. "Philly Joe" Jones jazz-rumpukomppaus. Improvisoitu säestys ja vuorovaikutus kappaleessa 'Blues for Philly Joe'. Pro Gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin Yliopisto.

Wikipedia. 2010. Breakbeat. [WWW-dokumentti] <http://fi.wikipedia.org/wiki/Breakbeat>
(Luettu 23.11.2010)

Wikipedia. 2010. Questlove. [WWW-dokumentti]
<http://en.wikipedia.org/wiki/Questlove> (Luettu 29.10.2010)

LIITTEET

Liite 1. Ääniteliite.

- 1 False Media Komppi 1.
- 2 False Media Komppi 2.
- 3 False Media Komppi 3.
- 4 Game Theory Komppi 4.
- 5 Game Theory Komppi 5.
- 6 Game Theory Komppi 6.
- 7 Game Theory Komppi 7.
- 8 Don't Feel Right Komppi 8.
- 9 Don't Feel Right Komppi 9.
- 10 In The Music Komppi 10.
- 11 Here I Come Komppi 11.
- 12 Long Time Komppi 12.